

Dedem ah ah ah dedem, onu hatırladıkça burnumun direği sızlıyor acıdan. Dedemi kaybettiğimizde ben henüz 17 yaşına yeni girmiştım. Dedemin dilinde hep şu dua vardı; “Allahım bana üçgün yatak dördüncü gün toprak nasip eyle” derdi. Hakikattende öyle oldu . Öldüğünde doksan üç yaşında idi, son yıllarında sık sık hastalanır, üç gün yatar , dördüncü gün canı ne çektiyse annemden o yemeği pişirmesini ister, iştahla yer ve toparlanır ayağa kalkardı. Dedemin bu kısa hastalıklarına alışmıştık. Son hasta yattığında , yani dördüncü gün et ürünleri istemişti anneme seslendi .

“Kızım a gızım ürükga (Rukiye) bana özlü bir çorba pişir.”

Annem sevindi yırttı yine bizimki kefeni deyip keyifle pişirip yedirmişti babasına çorbayı... bilememiştik annemde, bizde onun son ölüm yemeği olduğunu. Büyük bir odada dört kardeşim ve dedemle birlikte yatıyorduk. Oda değil adeta yatakhane idi. Çift kişilik eski bir karyolayı kız kardeşimle ben paylaşıyorduk. Her gece uyumadan önce kardeşim Hasibe ile yer kavgası ederdik, o duvar dibinde bende kenar kısmında yatmak isterdim. Burda bir problem çıkmazdı , sen benim tarafıma geçiyorsun hayır sen benim tarafıma derken. Dedem “susun kepazeler rahatlık batıyor size derdi. Erkek kardeşim Türker bornozun kuşağını getirir yatağın tam ortasından boydan boya uzatır” tamam artık kimse kimsenin tarafına geçmez derdi.

Dedem yanımızda tek kişilik tahta divanın üstündeki yatağında tek başına yatarken, kafasını kaldırır Türker’e minnetle ;

- Hah koçum sulh et şu kancıklarıda dirliğimiz bozulmasın.

Bizim ayak ucumuzda Türkerin yatağı vardı,dedemin ayak ucunda küçük bir çocuk döşeğinde ise küçük kardeşim Ayşe yatardı. Ama Ayşe yer yatağında yatmaktan hiç memnun değildi. Bazı sabahlar uyandıığımızda dedemin yatağı ile bizim karyolanın arasındaki boşluğa oturma odasındaki iskandinal koltukların tüm minderlerini getirmiş seviyeyi tutturmuş , onu orda uyurken görürdük.Dedem kıs kıs güler “ha gızım ha herkes yüksekte yatıcağımişta , benim Ayşemde karyola yapar kendine”.

İşte öylece Ayşenin yapay karyola yapmadığı bir gece idi. Annem haykırmasıyla çığlık arasında babama sesleniyordu.

- İsmail İsmail koş koş çabuk gel .

- Babam sıcacık daha yeni ölmüş dedi, annemden tülbent istedi çenesini çekelim dedi. Tülbenti çenesinden dolayıp başının üstüne düğümler, ayaklarını düzelterip ellerini göğsünün üstüne birleştirdiler iki elini. Her şeyi o kadar soğukkanlı bir şekilde yapıyorlardı ki, çok olgun davranıyorlardı... Hatta onu soymuşlardı üzerine çarşaf örttüler annem yorgan örtmekte ısrar ediyordu.

- Babam o artık üşümeyeceği yere gitti dedi. Abdes aldı geldi. Bir iskemleye oturdu onun başucunda gün ağarınca kadar kuran okudu, sonra camiye gitti, sabah namazından sonra selası verildi.

Konya Ilgın'ın Aşağı Çiğil köyünden İstiklal Gazisi Nebinin Ali - Ali Tezer hakkın rahmetine kavuşmuştu. Bütün bu olup biteni yattığım yerden izliyordum sonra annem geldi.

- Haydi uyanın kızlar dedeniz öldü , yataklarınızı toplayın evi toplayalım gelen giden olacak ... Annem ne kadar soğukkanlı idi sanki dedemin ölüşüne memnun olmuş gibi, bu tavrı beni çileden çıkarıyordu ... ama öğleden sonra ve daha sonra ki günlerde hep gizli gizli ağlıyordu, ağlamalarından gözlerinin beyazı hep kırmızı idi.

Dünyada kabul edilen Türkiye'de yeni yeni telafuzu başlayan savaş sonrası sendromu yani psikolojik uyumsuzluk içindeydi rahmetli İstiklal Gazisi dedem. Onunla yaşadıklarımızı şimdi bir gözden geçiriyorum da bu tanıyı rahatlıkla koyabiliyorum.

Anneannem ufak tefek gri saçlı gri gözlü bir kadındı. Temiz pak elinden her iş gelen pişirdiği ağız tadıyla yenilen bir kadındı, Allah rahmet eylesin . Her ikisinde ikinci evlilikleriydi, bu evlilikten bir tek annem olmuştu. Dedeme gazi maaşı bağlandıktan sonra ebeme (anneanneme) bir türlü dirlik vermemiş “ kafama vura vura gözlerimi kör etti bu herif ” derdi. Dedem ise “sana bu maaşımı yedirmeyeceğim gavur karı, ben bu maaşı kelle koltukta kazandım zana zırnığını koklatmam” Bu kavgaların sonunda , ebemin ilk eşinden olan kızı Nahide teyzem hışımla gelir, ebemin bohçasını koltuğunun altına alır.

-Yürü ana gidiyoruz, paranda başına yeşil pulun da papaz herif , bu yaştan sonra anamı sana

ezdirecekmiyim. Teyzem önde ebem arkada tintinti giderlerdi . Ne varki teyzemde çocuk bol, gürültüye patırdıyı ebem kaldıramaz kısa zamanda geri dönermiş. Bu gidişler gelişler epey sürmüş, sonra nasıl olduysa ebem teyzeme, dedemde bize düştü. Birlikte yaşamaya başladık. Dedem büyüklerden pek hoşlanmazdı ama çocukları severdi.Konuşmaktan ziyade dinlemeyi severdi. Sessizce herkesi her anlatılanı pür dikkat dinler ve yorum da yapmazdı. Dedem küçük çaplı bu günün mafyası gibi bir adamdı. Onunla yaşadığım ilk anım geldi gözlerimin önüne. Bulunduğu mahalleden pek dışarıya çıkmazdı, yalnızca üç ayda bir tren yolculuğuyla Iğına gider maaşını alır ve gelirdi. Sosyal ilişkileri zayıftı. Kendi memleketinde hiç bir akrabasının evine kalmaya gitmezdi. Iğındaki Aşağı çiğilli Abidin Otelinde yatardı. Dedim ya pek mahalleden dışarı çıkmazdı, ama her nedense o gün bir minibüse bindik birlikte , ben kuyruğu , hiç yanından ayrılmazdım en ön koltuğa oturdu hatta orada oturanı bastonuyla dürtüp kaldırırdı ve o geçti yerine , bende kucağındayım muavin herkesten ücretleri topladı,dedem hiç oralı değil.

- Amca para , para sen vermedin, dedemde tık yok , muavin eğildi şöförün kulağına fısıldadı şöför

- Amca bilet parasını ver .

- Dedem, “ne parası ule kahbe avratlı,ben para virmem”.

- şöför, “ amca sen devletin malına vermezsin, bu benim şahsi malım”.

- Ne olmuş seninse , ben olmayaydım onüç günde Afyondan İzmire gelmeyeydim Yunan'ı denize dökmeyeydim. Denizin yüzü Yunanın şapkalarıyla dolmayaydı. Sen taaa Ananın..... binerdin bu toros (Minibüs) şimdiya , ya Yunanın ya İngilizin ya Frenkin , ya Urumun ya Ermeninin hizmetkarı olurdunuz, deys.

şöför erkekse iki kelime daha etsin yoksa baston inerdi kafasına,ama benim gururumu düşünene biliyormusunuz , ben nasıl bir dedenin torunuymuşum beh...Ogün dedemin şöföre söylediği sözleri tek tek ezberledim... Bundan sonra dedeme laf düşmeyecekti artık...

Bol kuyruklu dönemleri yaşıyorduk. Herşey karaborsa ve uzun kuyruklardan sonra alınıyordu... hatta ekmek bile. Birgün ekmek fabrikasının , uzun kuyruğunun önüne doğru yürüdük , arkamızdan çıkan çatlak seslere hiç kulak vermeden.

- Ayıp ya saatlerdir bekliyoruz.

- Evde çocuğum ağlıyor.

- Ocahta yemeğim var, sıraya gir.

- Hop dede dede sıranı bekle ... artık tahammül edemiyorum hemen devreye giriyorum.

- Benim dedem olmasaydı . 13 günde Afyondan İzmir'e gelmeseydi Yunanı denize dökmeseydi , denizin yüzü Yunanın şapkasıyla dolmasaydı (iki yumruğumu üstüste vurup) nah bu fırından siz ekmekleri alırdınız... bizi tutana aşkolsun bütün homurdanmalara kulak asmadan oradan uzaklaşırđık...

İlereki dönemlerde Hasibe de yürümeye başlamıştı. Oda bizimle ufak ganimetlerimizi toplamaya başladı. Öğleye doğru ilk durağımız mahallenin tek ve ilk lokantasına uğramaktı. Lokantacı bizi görünce hemen servis açar hemen yiyelim gidelim diye... Tek katlı kiremit çatılı eve benzeyen lokantanın mavi kapısı ve penceresi vardı , hiç dükkan havası yoktu... tahta masa ve sandalyelerin üstüne çıkar atlar oda yetmiyormuş gibi sandalyeleri ters çevirir araba gibi sürmeye kalkardık. Lokantacı hele bir şey desin, dedem bastonu indiriverirdi alimallah kafasına. Benim Atatürk gibi dedem vardı. Hakikattende Atatürkün dublörü gibiydi daha boylu daha kemikli idi. Siyah kalpağı da onunla daha bir bütünleşiyordu.

- Dedem lokantanın porsiyonu az bulurdu , kat , kat , kat elini aza alıştırma kat. Hani bunun içine et koymayı unuttunmu ?

- Herkese o kadar koyuyoruz

- Ben herkesmiyim ula kahpe avratlı, zaten lokantanın menüsü kuru fasülye ve pilavdı. Ya da biz onu istiyorduk. Sıra geliyordu hesap ödemeye dedemin borcumuz ne kadar diye sorması aslında lüzumsuzdu nasıl olsa o ne kadar vermek istiyorsa onu verecekti ama o yinede sorardı adam on dediyse , o kesinlikle iki verirdi ...

- Kaç mecrediye bu al, al iki mecrediye yeter ,meyanesi neki?

Dedem bir Türkmendi yörükler yerleşik düzene cumhuriyetten sonra geçtikleri için , sosyal hayat da eksiklikleri çok fazla idi.Dedem her fırsatta babamın yörüklüğünü yüzüne vururdu . Babamda annemi zaten çeşitli dalaverelerle kandırıp kaçırmış öyle evlenmişler. Küçük kız kardeşim Hasibe ile biz oynamayı çok severdik. Kevgiri getirir babama çalması için verirdik. O çaldıkça kevgirin kulpu şingir şingir ses çıkarırdı. Babam klasik türküsünü çalmaya ve söylemeye başlardı.

Oynan kızlar göreyim.

Peynir mama düreyim

Peynir mama yemezsen

Cebine üzüm koyayım , daha sonra uydurmaya başlar

Eğer onuda yemezsen

Fındık fıstık koyayım

Nayniri nayri nayriri nom.

Biz cansız parmaklarımızı şıklattığımızı farz ederek,karşılıklı dönmeğe başlardık. Bu arada dedemin baston seslerinden yukarıya geldiği belli olurdu. Önce küçümseyen gözlerle oynayan bizlere sonra dikdik babama bakardı.

- Bastonu sağa sola çarparak bizim bulunduğumuz ortamdan uzaklaşırdı. Dedemin bu saldırılarına babam çoğu kez tepkisiz kalırdık. Belki de annemin hatırına... Dedem yıkanmayı

hiç sevmezdi bu onda gazilik maaşı bağlandıktan sonra başlamış. Ceketinin cebinden paralarını çalarlar diye. Babam bir gün zorla banyoya soktu yıkadı ama o ceketini sıkı sıkı elinde tuttu vermedi.

“Allahın bitli yörüğü adam olmuşda beni yıkamaya kalkıyor,sen kim oluyon ki kahbe avratlı”.Lafın gittiği yer kızı bile olsa ,o,o kelimeyi mutlaka kullanırdı.

1974 Kıbrıs'ın karıştığı zamanlardı. Tek kanallı televizyon TRT' de akşama kadar Hasan Mutlucan kahramanlık türküleri söylerdi, o gür sesiyle. Yine şahlanıyor kıratımda.... Estergon kalesi... karartmalar başlamıştı o zamanlar. 9 yaşında idim ilkokul üçüncü sınıfa gidiyordum. Bu karatmaların olduğu sıralarda doğmuştu oğlan kardeşim Türker...

Bir gün okula giderken yolumun üzerindeki bir bankanın köşesinde çömelmiş güneşleniyordu dedem. Beni gördü yanına çağırdı.

- Savaş çıkacakmış savaş

- Evet çıkacak dedim

- Gözleri uzaklara bakarak yineledi çıkacak mı?

- Çıksın çıksın bende savaşa gideceğim

- Gülümsedi sende mi ? sen nasıl savaşacaksın ?

- Ağzını burnunu kıracağım gidip o rumların.

- Saçlarımı okşadı çıkmasın, çıkmasın, savaş demek yoksulluk demek, savaş demek açlık demek, savaş demek öksüzlük demek dedi. Bu dedemden beklemediğim bir cevaptı, kahramanlığı gözümde zedelendi. Sonra bana tekrar sordu.

- Batum ! bizde mi ? Batum ! orda çok petrol vardı bizde dedim Karadenizde . Birden gözleri parladı sevindi bizde mi diye tekrar sordu?

Bizde Bartın

Yok canım Bartın değil Batum orayı ruslara verdilerdi. Yine gözlerini ümitsizce süzdü . Daha önceden hazırlamış olduğu elindeki 25 kuruşu bana verdi, sekerek okula doğru gittim...

Dedem hergeçen gün yaşlanıyordu.

Beni , Hasibeyi, Türkeri elimizden tutup çok gezdirirdi.Ama Ayşeyi gezdirmeye yanaşmıyordu. Peşine takılmak isteyen Ayşeyi anneme geri veriyor ben bunu zaptedemem kızım makinalar çarpar (araba) diyordu.

Dedem Arapları hiç sevmezdi. Yemen harbinde Türk askerlerini , elbiselerini, saatlerini , postallarını alabilmek için çok öldürmüşler. İngilizlerin bir lirasına kurtulduk derdi . İngilizler canlı Türk esir getirene esir başına 1 ingiliz lirası vereceğiz demişler. Hacıya gidenlere çok kızardı . Gidin gidin boklu arapları zengin edin. Kuranı Kerimde kabir ziyareti varmıdır? yoktur? fakirleri evlendir öksüzleri doyur diye nasihat ederken serzenişte bulunurdu.

Daha sonra Kıbrıs Savaşı bitti. Ne kadar sürdü hatırlamıyorum. Ama sonucun zafer olmasından dedem memnundu. O yorgun gözleri ışıltılı oluyordu , bu konudan bahsederken.

- Hinciki savaşlarda ne var aha bir başladı bir bitti. Tüfek icat oldu mertlik bozuldu . Ama iyi etmediler, girmişken hepsini alıvereceklerdi, yarım iş yaptılar.

- Yarım yaptılar , yarım,yarım işi masaya bıraktılar yabancı devletler orayı bize yaretmezler, biz hapte kazanır masada geri veririz...

Karşımızda caddenin karşısında bir ülkü ocağı derneği vardı. Bu dernek haftada en az bir kere bombalanırdı büyük bir gürültüyle uyanırdık. herkes balkonlara çıkardı. Nerdeyse bir kilometrelik bir alan , cadde boyuna dükkanların ve evlerin camı kırılırdı. İşte bu olaylara en çok sevinen ve karlı çıkan camcılar olurdu. O kadar ki günlerce ,haftalarca cam takma işlemi sürerdi. Daha sonra camcı dükkanlarının sayısında gözle görülür bir artış oldu...

Cam kırıkları üzerimize gelmesin diye odamızın penceresine babam battaniye çattı. Dedemde ona yardım etti. Bunlar düşman desen düşman değil, dost desen hiç değil tüh allah belanızı versin. Tarumar olduk tarumar dedikten sonra olayı hemen bir padişahın bedduasına bağladı.

Dedem son üç dört padişahın dönemini biliyordu. Sultan Reşatın ölümünden sonra kısa bir dönem Sultan Murat. Onu da rahatsızlığı sebebiyle üç beş ay sonra görevden almışlardı ya da istifa etmiş. Sonra Abdül Aziz. Abdül Aziz çok diri bir padişahmış. Dış devletler onu hiç istememişler her türlü ayak oyunları oynamışlar. Sultan Abdül Azize halk ve askerler seni istemiyorlar demişler. O da beni ahalimde sever askerlerde demiş. Yarın divana çıkacağım demiş. öte yandan fitneciler boş durmamış maaşlarını az bulan askerlere yarın huzura çıkacaksınız padişaha derdinizi anlatın o size maaşlarınız yeter diyecek sizde istemeyiz haşmetlim deyin silahlarınızı teslim edin protesto edin padişah maaşlarınızı yükseltsin demişler.

Padişah sarayın balkonundan askerlere hitap edecekken, padişahı gören askerler hep birden başlamışlar bağırmaya

İSTEMEZÜK HAŞMETLİM

İSTEMEZÜK HAŞMETLİM silahları öğretilen gibi gider teslim ederler, ...dakka bir gol bir . Padişah çok şaşırır ve üzülür hemen boynundaki ipek pembe mendili alır lime lime eder ve şöyle der NAHA , ÜMMETİM BU MENDİL GİBİ TARUMAR OLASINIZ der ve mendili askerlerin üzerine fırlatır. Bu durumdan faydalanan asiler padişahı esir alırlar. Askerler oyuna geldiklerini anlarlar ama iş işten geçer. İşte bu sağ sol çatışmaları bizim mahallenin haftada bir bombalanması NAHA BU MENDİL GİBİ TARUMAR OLASINIZ ÜMMETİM diye ettiği bedduadandır.

Dedem yemen türküsünü çok severdi kız kardeşim hasibe güzel sesiyle söylerdi ona. Hasibenin yanık yanık türküye başladığını duyduğunda hemen gelir programda yerimi almak için sıra beklerdim.

Kışlanın önünde redif sesi var
Açın çantasını bakın nesi var
Bir çift kundurası birde fesi var
Alu yemendir gülü yemendir
Giden gelmiyor acep nedendir
Burası muştur yolu yokuştur
Giden gelmiyor acep ne iştir

Dedemin gözleri yaşlanır hüzünlenirdi. Belki de onu bu hüzünlü haliyle görmek istemediğim için hemen kendimi ortaya atar bir yandan söyler bir yandan oynardım.

Asmalarda üzüm

Yosmalarda gözüm

Biraz daha büyürsem

Çapkınlıkta gözüm, abartılı bir şekilde gerdan kırıp göbek atar, omuzlarımı ona doğru eğilerek titretirdim.

Ringo ringo şişeler

Rakımı içtin edepsiz

Çamuramı düştün münevsiz

Yar,yar,yar amman Hasibeye bir iki buçuk lira bana da bir iki buçuk lira uzatırdı , ben parayı alır yere atardım. Olmaz benim hakkım beş lira .

- Niye sana beş mecediyeymiş onada ikibuçuk mecediye sanada ikibuçuk mecediye .

- Ama ben hem oynadım hem söyledim ikibuçuk oynadığım için, ikibuçuk lira söylediğim için.

- Sana kim oyna dedi kahpe avratlı

- Ama o oynanmadan söylenmez ki

- Söylemeyeydin o vakit

- Ama söylenmeden de oynanmaz ki, dedemin yüz mimiklerinden parayı arttıracığını anlar pazarlığı uzatırdım ya da alıp cebine atacağını anlar ikibuçuk liraya razı olur el çabukluğuyla yerdeki parayı kapardım... Dedem zaten harçlık vermek istediğinde bir bahane bulurdu.

- Hadi keklik gibi ütöver bakayım

- Allahım bu keklik nasıl birşeydir nasıl öter üüürü üğürür

- Güzel olmadı olmadı o horoz

- Cık cık cık cık cık

- O da olmadı o kuş

- Gulu gulu gulu gulu

- Tekrar güler o da olmadı o çulluk (hindi) Bütün ötenleri taklit ettikten sonra kuzu, eşek, at, köpek sesleri çıkarmaya devam ederdim.

- Bak keklik böyle öter guburak, guburak gak gak guburak. Bir dahaki sefere işi biraz daha kolaylaştırır yanına çağırırdı.

- Hadi guburak guburak diye ötüver bakayım.

- Artık genç kız olmuşuz. Asmalarda üzüm yosmalarda gözüm iyide... Karizma çiziliyor hani koca kız gubudak gubudak diye ötermi canım. Neyse guburak işlerini Ayşeyle Türkere devrettik.

Dedim ya artık genç kız olmuştuk. Babamın cadde üzerindeki birkaç dükkanına dairesine göz dikenler dünürçülük yoluyla iyi yere tezgah açma derdinde olan,görücüler çıkardı.Arada bir dedem onları önce bir güzel sorguya çekerti.

- Kimsin? Kimlerdensin? necisin?

- İşde Allahın emri peygamberin kavliyle

- Hııııı güzel güzel iyi olur tabii

- Bu gördüğün icarlar (dükkanlar) Bu hanaylar (Daire)

Bizim güveyinin değel , güveyinin (damadın) babasının. Bizim dünür ölecekde güveye bir oda düşerse , gızlara da bir hela (tuvalet) yeri kalır heral kadına usulca aman kimse duymasın der gibi gel, gel yapar kulağına eğilir.

- Bu kızların artist gibi giyindiklerine, boyalı podra gezindiklerine kulak asma sen benim üç aylık tekavüt mayışım (maaş) olmasa aç bunlar aç aç . Kadıncağız koltuğun arkasına buruşmasın diye açtığı baş örtüsünü alır giderken başını bağlar, kaçarcasına giderdi.

- Dedem nasıl siyaset yaptım ama İsmet Paşa siyaseti dirler buna diye kıs kıs gülerdi. O zamanlar çak diye bir icat olmadığı için çak yapmazdık.

Siyaset dedim de dedem koyu bir Halk Partili idi . Babamda Adalet Partili. Her seçimde dedemi AP ye oy vermesi için ikna etmeye çalışırdı. Adnan Menderesi astılar derdi.

- Dedem orda bok yediler kolay mı yetişiyor bir devlet adamı.

- Bak sizinkiler ne yapıyor gaz lambasına muhtaçtık elektrik geldi yollarımız asfalt oldu ayağımız çamurdan kurtuldu . Sizin parti yokluk açlık haksızlık yapıyor.

- Orda bir dur hele bu Halk Partisi Gazi Kemal paşanın emaneti ben ondan başkasına oy virmem.

- Yahu bir kere ver hele elinmi kırılacak

- Babam yine çarık, elektrik, asfalt.....

- dedem Gazi paşa size ganiyla canıyla bir vatan bıraktı asfal yapın elektrik yakın diye çarıkta giyseniz üstünde yürüyeceğiniz vatan bıraktı . Heeç kimse benim hür irademe karışamaz. İreyimi canım kime isterse ona viririm.

- Ver bizim partiye ver.

- Demir gırata değil oyumu bitimi bile virmem, haydi get işine annadınımı kahbe avratlı, işte bu kahbe suratlı son sözüyle dedemle tartışılmayacağını babamda çok iyi bilirdi.

- Yahu bir dünya insana nazımız geçiyor, bir kayın babamıza söz geçiremiyoruz.

Önemli günlerde Milli bayramlarda bir gurup çocuğun birkaç öğretmenin arasında dedem okul yoluna doğru yürürdü. İşte o zamanlarda dedemin kamburu birden düzelir elindeki bastonu da aksesuar olurdu adeta, bu bir kaç yıl sürdü, dedemi Gazi sıfatıyla okula çağırmaları onu ziyadesiyle memnun ediyordu. Daha sonraları dedem bu davetlere icabet etmemeye başladı. Bir gün çalıştırdığım kuaför dükkanına bir bayan öğretmen geldi bana dedem için sitem etti. Ne olur sanki, Gazi dede okula gelse çocuklarla konuşsa, bilgilendirse dedi. Dedeme öğretmenin söylediklerini aktardım.

- Gitmem.

- Ne olur gitsen ?

- Gitmem.

- Eskiden gidiyordun ya

- Eskiden gittiğim için gitmem

- Őimdide git
- Gitmem yav gitmem eee dede Atatürk'ü gördün mü?

- He gördüm na olacak ,Atatürk'ün gözleri mavi saçları sarı mıydı?

- He Atatürk'ün gözleri mavi saçları sarıydı bunumu demeye gitcem.

Bu öğretmenlerde iş yok. Adama soru sormasınıda bilmiyorlar. Hiç